

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در دی‌ماه سال ۱۴۰۴

بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۱۳۵۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در دی‌ماه سال ۱۴۰۴، بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

نوع گزارش: طرح / لایحه ☐، راهبردی ☐، نظارتی ☒، پیش نویس قانونی ☐

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللہی

تهیه و تدوین کنندگان: عالیہ ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظران علمی: سیدمهدی بنی‌طہ، ابوالحسن والی‌زادہ (موسسہ عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی)

صفحه‌آرا: منیرہ حاجی محمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت
۲. شاخص تولید
۳. شاخص فروش
۴. شاخص قیمت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۴/۱۰/۱۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۱/۲۶

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	خلاصه مدیریتی
۲.....	۱. مقدمه
۳.....	۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت
۴.....	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی
۷.....	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات
۸.....	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو
۹.....	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه
۱۰.....	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی
۱۱.....	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو
۱۳.....	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی
۱۴.....	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی
۱۵.....	۶. جمع‌بندی
۱۶.....	۷. پیوست
۱۹.....	منابع و مأخذ

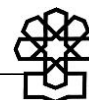
فهرست جداول

۴.....	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی دی‌ماه سال ۱۴۰۴
۱۶.....	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها
۱۷.....	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها
۱۸.....	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی دی‌ماه سال ۱۴۰۴

فهرست شکل‌ها

۳.....	شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)
۳.....	شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی
۴.....	شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل
۵.....	شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل
۵.....	شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل
۶.....	شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل
۷.....	شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل
۸.....	شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)

- شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات ۸
- شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل ۸
- شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل ۸
- شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) ($1400=100$) ۹
- شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) ۹
- شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل ۹
- شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل ۹
- شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه ($1400=100$) ۱۰
- شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه ۱۰
- شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل ۱۰
- شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰
- شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی ($1400=100$) ۱۱
- شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی ۱۱
- شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی نسبت به ماه قبل ۱۱
- شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۱
- شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو ($1400=100$) ۱۲
- شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو ۱۲
- شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل ۱۲
- شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۲
- شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت ($1400=100$) ۱۳
- شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - دی‌ماه سال ۱۴۰۴ ۱۳
- شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی ($1400=100$) ۱۴
- شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی ۱۴
- شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل ۱۴
- شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۴

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در دی ماه سال ۱۴۰۴ بخش صنعت و معدن

Doi: [10.22034/mrc.report.21352](https://doi.org/10.22034/mrc.report.21352)

چکیده

در دی ماه سال ۱۴۰۴، شاخص تولید و فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۶/۵ و ۹/۸ درصدی را تجربه کرده‌اند، درمقابل نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۵/۴ و ۴/۲ درصدی داشته‌اند. در دی ماه سال ۱۴۰۴، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۹/۶ و ۱۲/۶ درصدی داشته است. همچنین شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹/۹ و ۱۳/۷ درصدی داشته است. در دی ماه سال ۱۴۰۴ نرخ رشد ماهیانه قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱۲/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۵/۱ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۵۹/۹ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در دی ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل ۱/۶ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۴۹/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خُرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد؛ بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاست‌گذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

طی دی‌ماه سال ۱۴۰۴، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۶/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۵/۴ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، رشته فعالیت‌های «دارو»، «فلزات پایه» و «شیمیایی (بجز دارو)» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۰/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱/۵ درصدی مواجه شده است.

گفتنی است؛ طی دی‌ماه سال ۱۴۰۴، شاخص فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۹/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۴/۲ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، رشته فعالیت‌های «ماشین‌آلات و تجهیزات»، «غذایی و آشامیدنی» و «فلزات پایه» بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

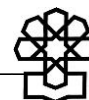
بر این اساس، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۳/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۳/۷ درصدی مواجه شده است. در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نرخ رشد ماهیانه قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱۲/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۵/۱ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۵۹/۹ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل ۱/۶ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۴۹/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت بخش صنعت و معدن مبتنی بر شرکت‌های بورسی با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های معدنی و صنعتی بورسی پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۸۰ شرکت بورسی استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت و معدن، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

بر این اساس، شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از

۱. شرکت‌های بورسی شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

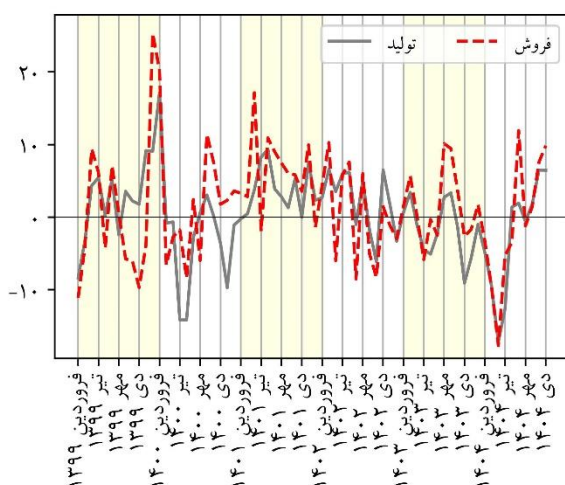
طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد. [۱] در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ مورد بررسی قرار گرفته است.

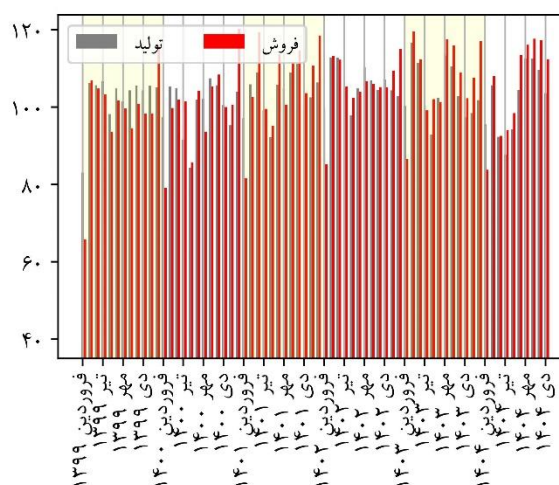
۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در دی‌ماه سال ۱۴۰۴، شاخص تولید و فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۶/۵ و ۹/۸ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۵/۴ و ۴/۲ درصدی داشته‌اند.

شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)

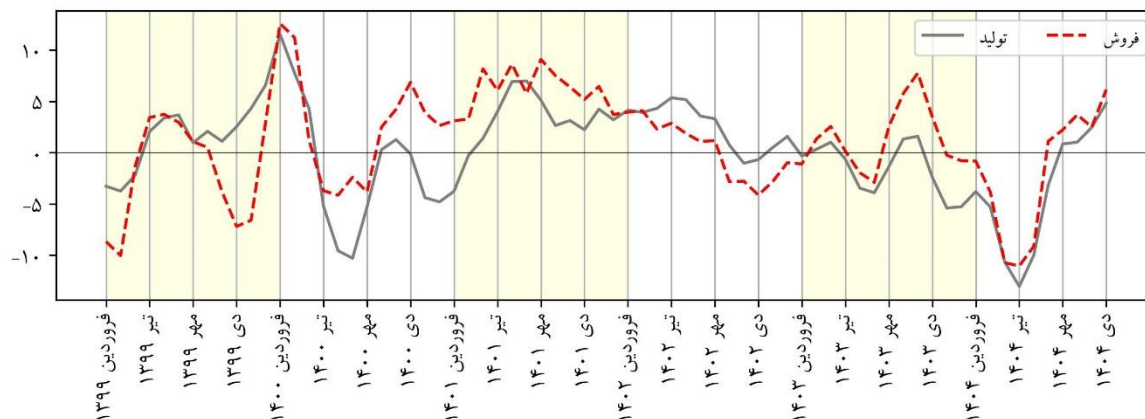

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به دی‌ماه سال ۱۴۰۴، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید افزایش ۴/۸ درصدی و شاخص فروش آن افزایش ۶/۱ درصدی را نشان می‌دهند.

شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش

فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در دی‌ماه سال ۱۴۰۴

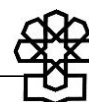
شاخص فروش			شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش
رشد ده‌ماهه نسبت به ده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد ده‌ماهه نسبت به ده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱.۱	۹.۸	-۴.۲	-۲.۹	۶.۵	-۵.۴	صنعت
۴.۲	۱۳.۷	-۸.۵	-۰.۴	۹.۹	-۹.۱	شیمیایی به جز دارو
-۳.۳	۱۶.۶	۲.۶	-۱.۷	۱۶.۹	-۳.۸	فلزات پایه
-۳.۸	-۱۲.۶	-۷.۴	-۳.۵	-۱۹.۶	-۱۲.۴	خودرو و قطعات
۹.۵	۱۳.۱	۳.۷	۵.۳	-۱۰.۱	-۱.۵	معدن

مأخذ: همان.

۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته فعالیت‌های صنعتی بورسی

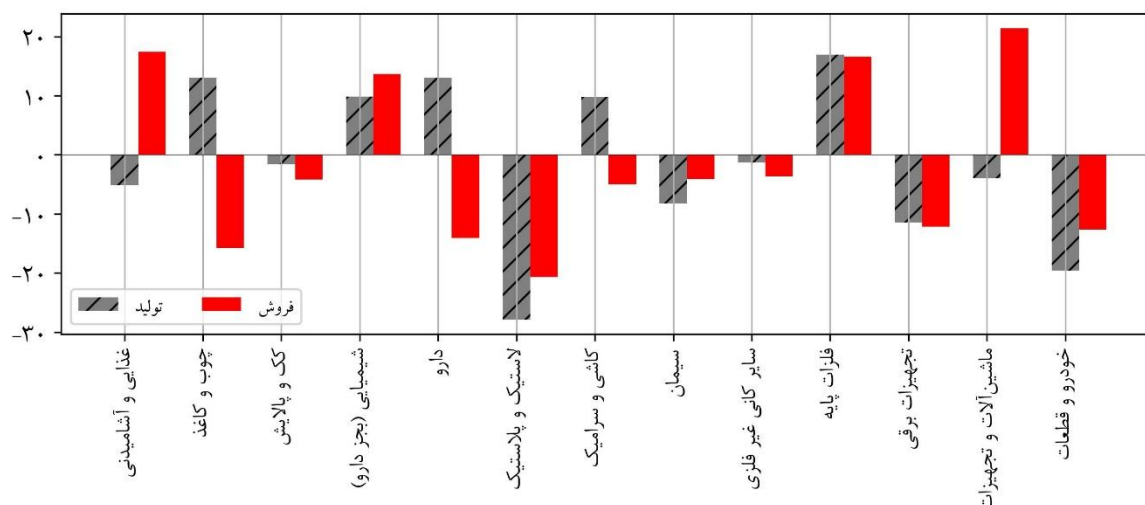
طی دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، رشته فعالیت‌های «فلزات پایه»، «دارو» و «چوب و کاغذ» افزایش در شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «تجهیزات برقی» بیشترین کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، رشته فعالیت‌های «ماشین‌آلات و تجهیزات»، «غذایی و آشامیدنی» و «فلزات پایه» افزایش در شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «چوب و کاغذ» و «دارو» کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

شکل ۴. نمودار رشد شاخص های تولید و فروش رشته فعالیتهای صنعتی در دی ماه سال ۱۴۰۴

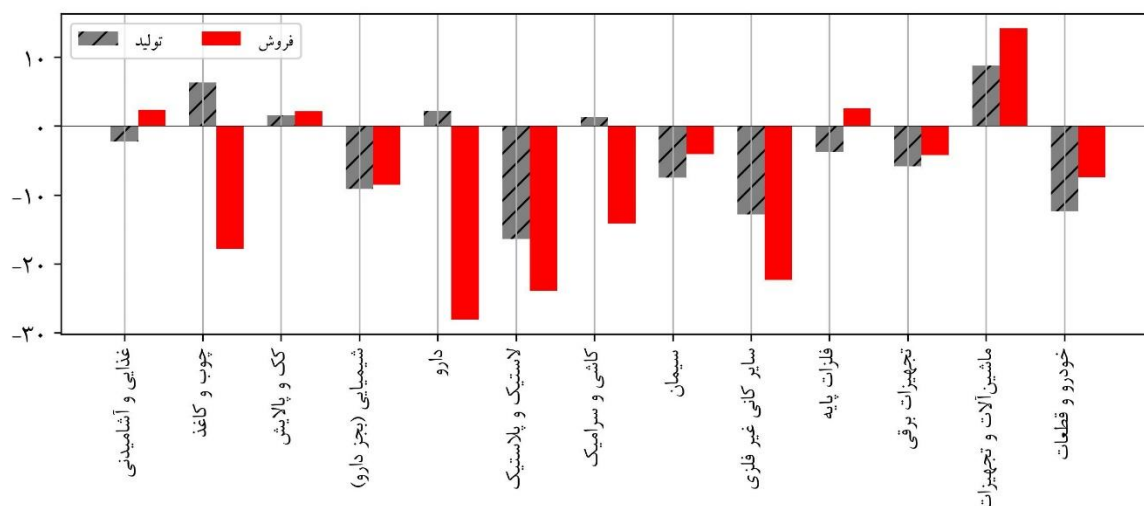
نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

طی دی ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل، رشته فعالیتهای «ماشین آلات و تجهیزات»، «چوب و کاغذ» و «دارو» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته فعالیتهای «لاستیک و پلاستیک»، «سایر کانی غیر فلزی» و «خودرو و قطعات» بیشترین کاهش در شاخص تولید را ثبت کرده اند. همچنین، رشته فعالیتهای «ماشین آلات و تجهیزات»، «فلزات پایه» و «غذایی و آشامیدنی» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته فعالیتهای «دارو»، «لاستیک و پلاستیک» و «سایر کانی غیر فلزی» بیشترین کاهش را در شاخص فروش داشته اند.

شکل ۵. نمودار رشد شاخص های تولید و فروش رشته فعالیتهای صنعتی در دی ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل (درصد)

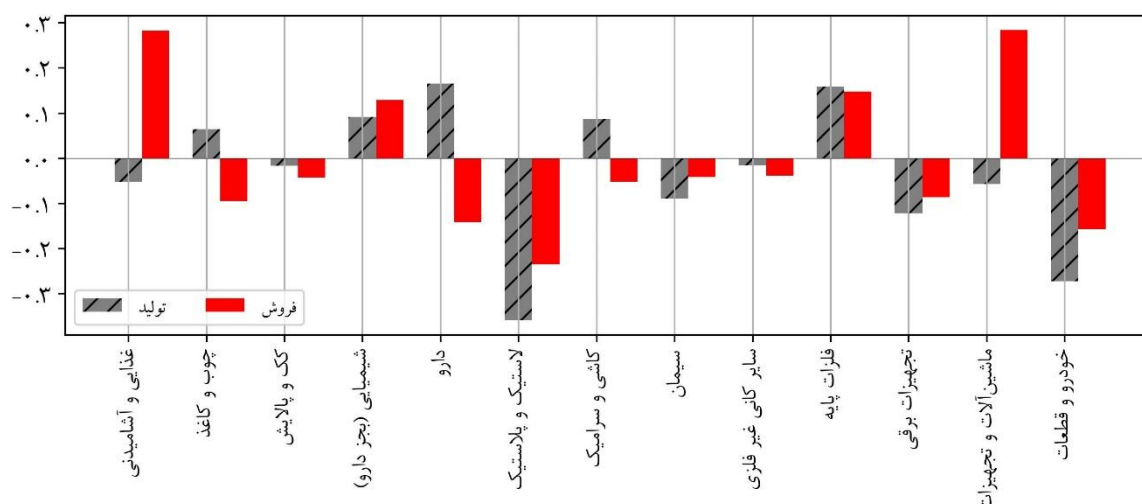
مأخذ: همان.

طی دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته فعالیت‌های «دارو»، «فلزات پایه» و «شیمیایی (بجز دارو)» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین رشته فعالیت‌های «ماشین‌آلات و تجهیزات»، «غذایی و آشامیدنی» و «فلزات پایه» بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

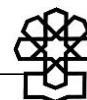
طی دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های «ماشین‌آلات و تجهیزات»، «چوب و کاغذ» و «دارو» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «سایر کانی غیر فلزی» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین رشته فعالیت‌های «ماشین‌آلات و تجهیزات»، «غذایی و آشامیدنی» و «فلزات پایه» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «دارو»، «سایر کانی غیر فلزی» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

شکل ۶. نمودار سهم رشته فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

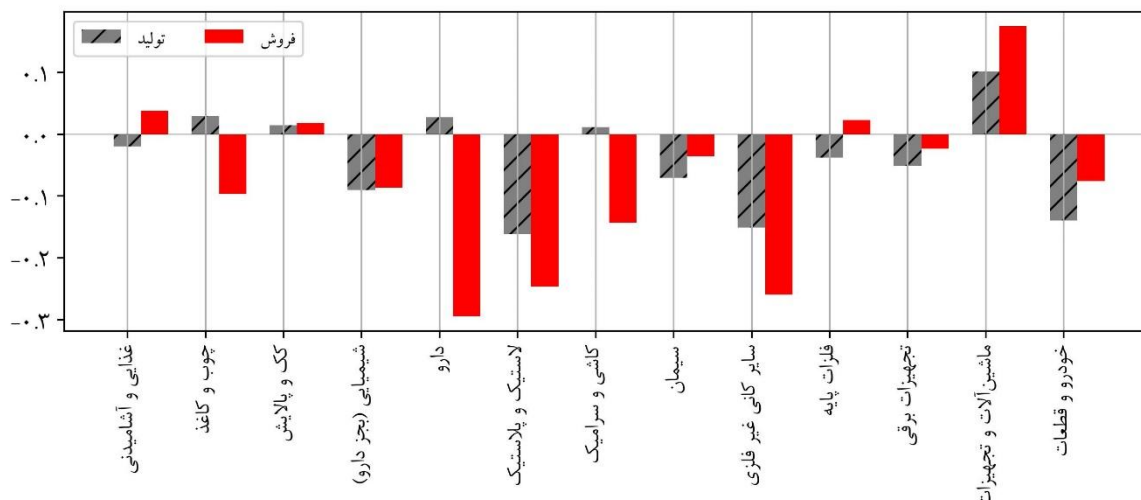
در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

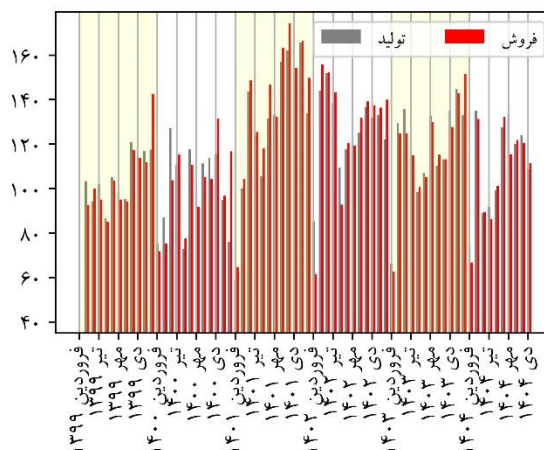
در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به‌جز دارو)» و «فلزات پایه» به‌دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی» و «دارو» پرداخته شده است.

۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۹/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۲/۴ درصدی داشته و همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۲/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۷/۴ درصدی داشته است. همان‌طور که در نمودار ۱۰ و ۱۱ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است.^۱

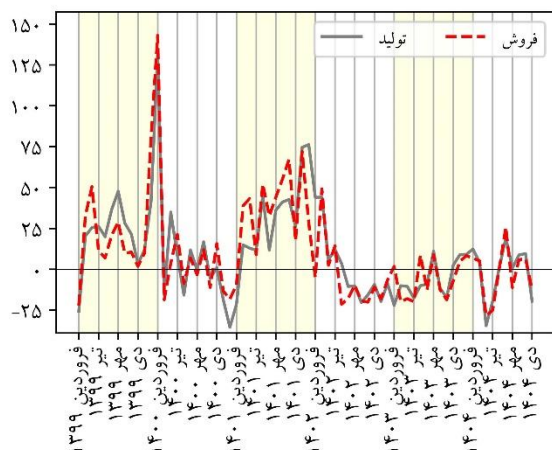
۱. جهت تدقیق شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی، از این ماه در رشته فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی به‌جز دارو»، «فلزات پایه»، «غذایی و آشامیدنی»، «تجهیزات برقی» و «سایر کانی غیرفلزی» از وزن‌های آپسیک چهار رقمی استفاده شده است. جهت اطلاعات بیشتر به گزارش پشتیبان «معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس» شماره مسلسل ۱۸۰۰۱ مراجعه شود.

شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)

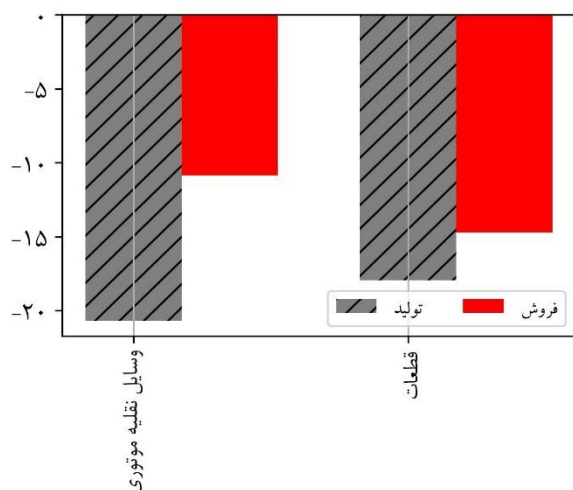

مأخذ: همان.

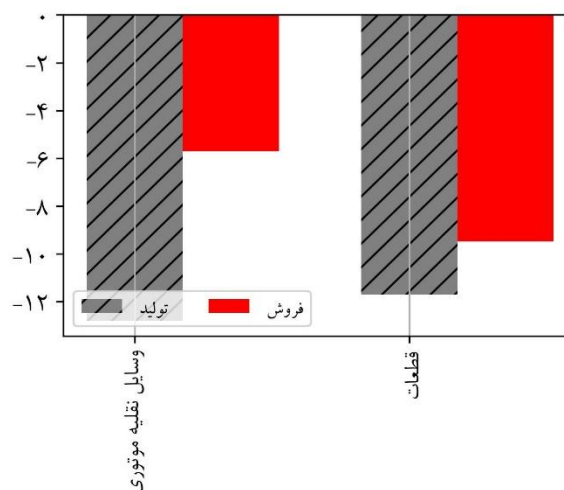
شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

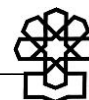
شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

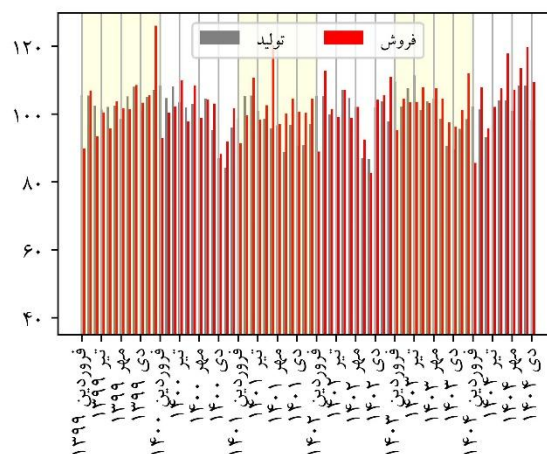
مأخذ: همان.

۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو

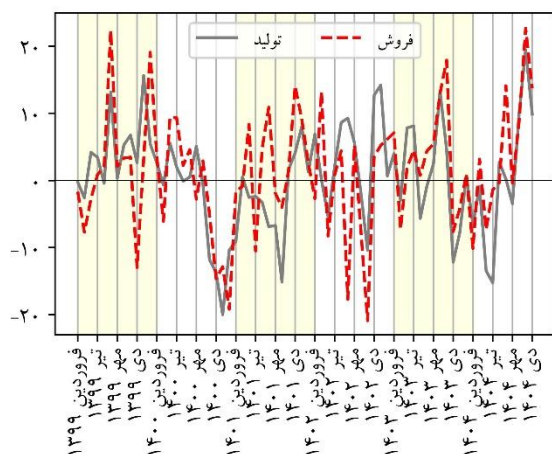
در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۹/۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۳/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۸/۵ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۴، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است. از طرفی، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها بجز شاخص فروش «مواد شیمیایی اساسی» افزایش داشته است.

شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)

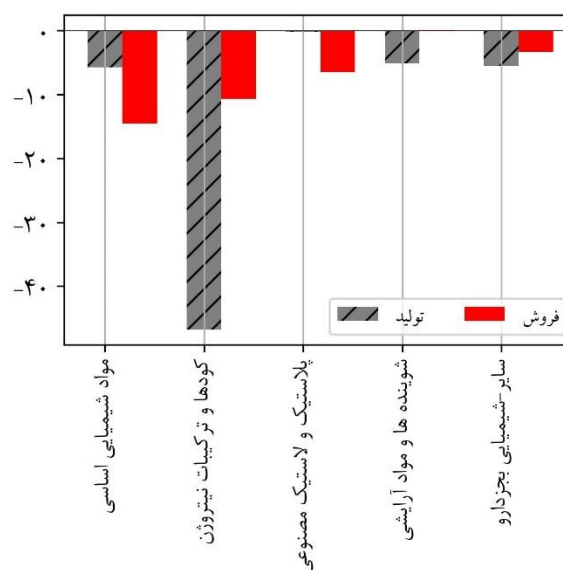

شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد)

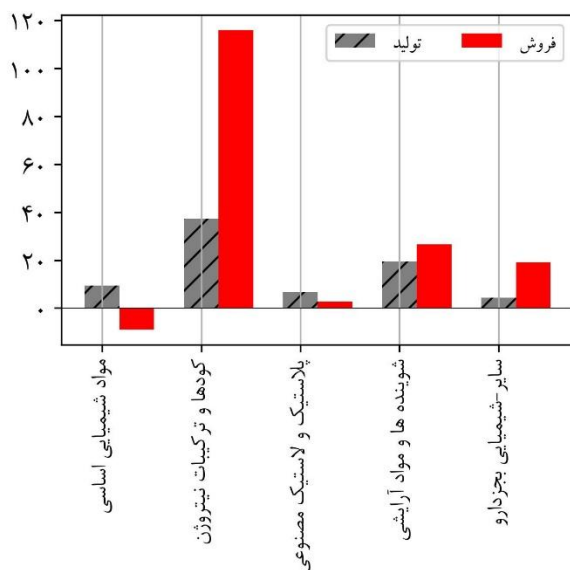

مأخذ: همان.

شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

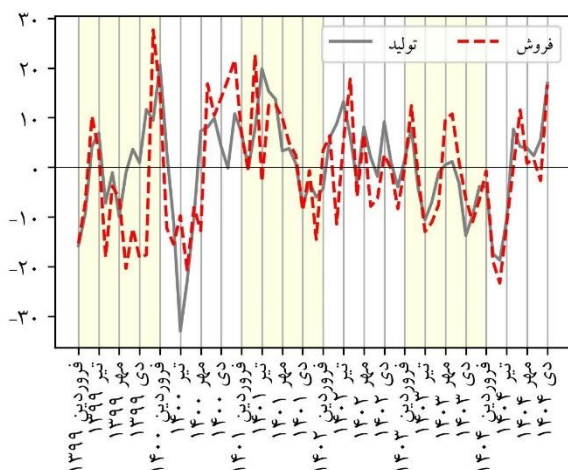
مأخذ: همان.

۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

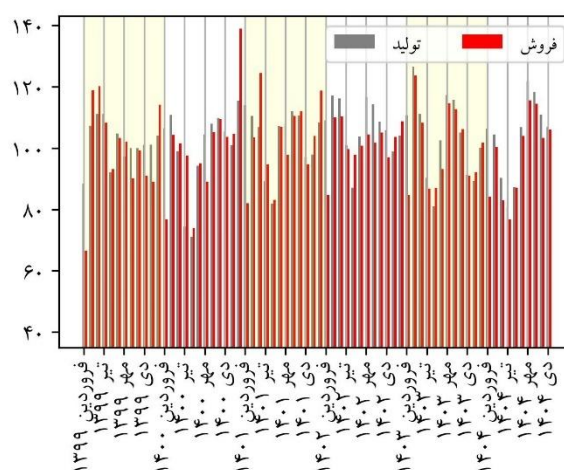
در دی‌ماه سال ۱۴۰۴، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۶/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۳/۸ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۶/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲/۶ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۸، نسبت به ماه قبل افزایش شاخص فروش زیربخش «فلزات گرانبها» منجر به افزایش شاخص فروش شده است، همچنین نسبت

به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید و فروش زیربخش «آهن و فولاد پایه» و شاخص فروش «فلزات گرانبها» منجر به افزایش شاخص تولید و فروش شده است.

شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

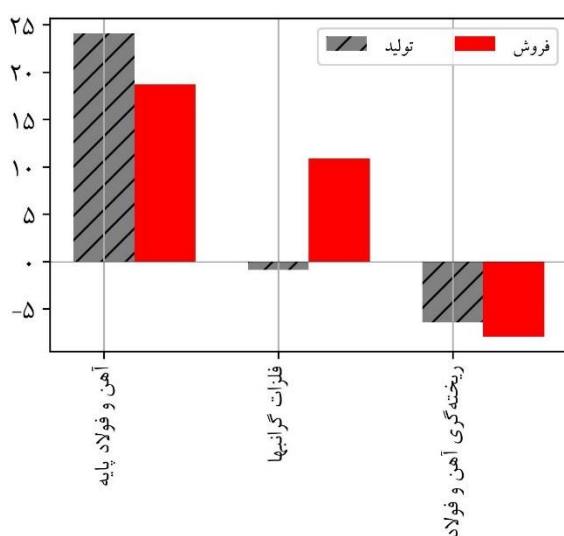

شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)

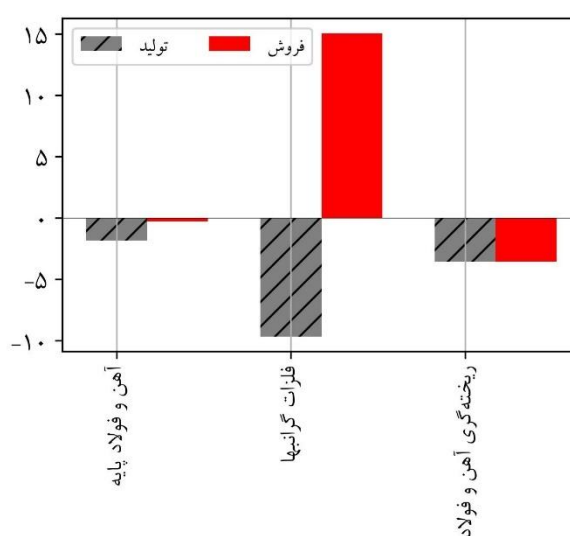

مأخذ: همان.

شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

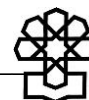

مأخذ: همان.

۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی

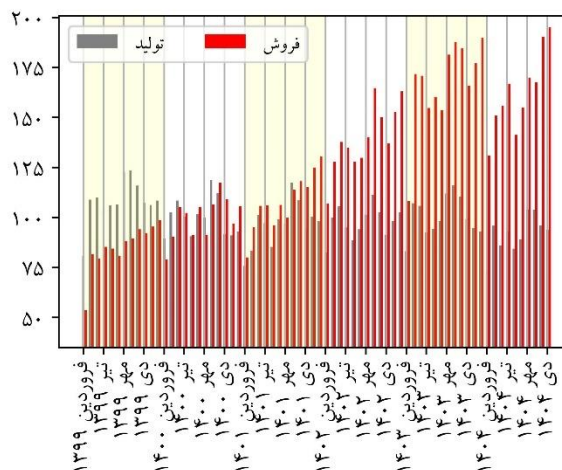
در دی‌ماه سال ۱۴۰۴، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۵/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲/۳ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۷/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲/۳ درصدی داشته است.

مطابق نمودار ۲۲ نسبت به ماه قبل افزایش شاخص تولید و فروش زیربخش «روغنی‌ها» منجر به افزایش شاخص تولید

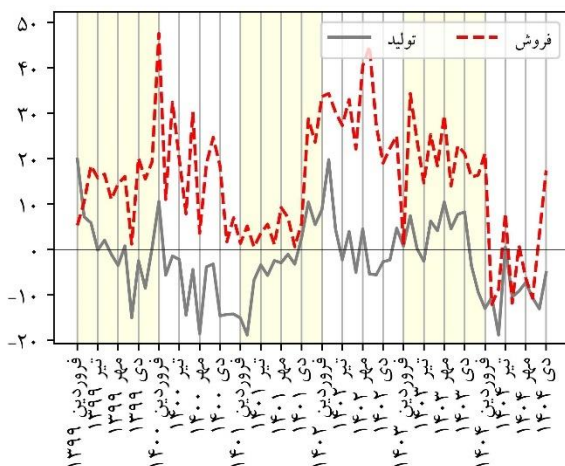
و فروش شده است. از طرفی، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها و شاخص فروش زیربخش‌های «روغنی‌ها» و «لبنیات» کاهش یافته است.

شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی (۱۴۰۰=۱۰۰)

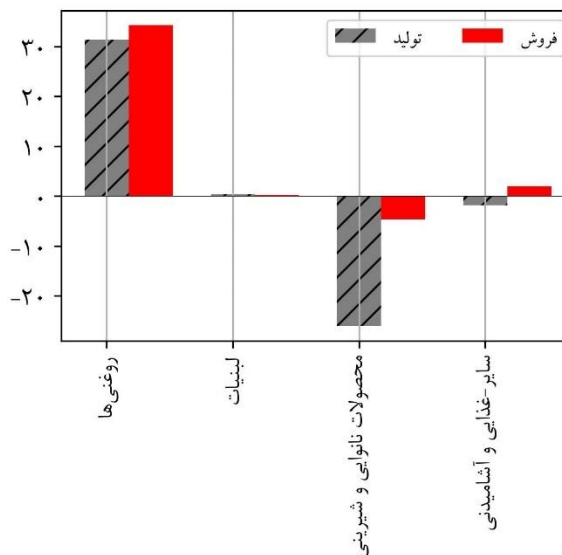

مأخذ: همان.

شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی (درصد)

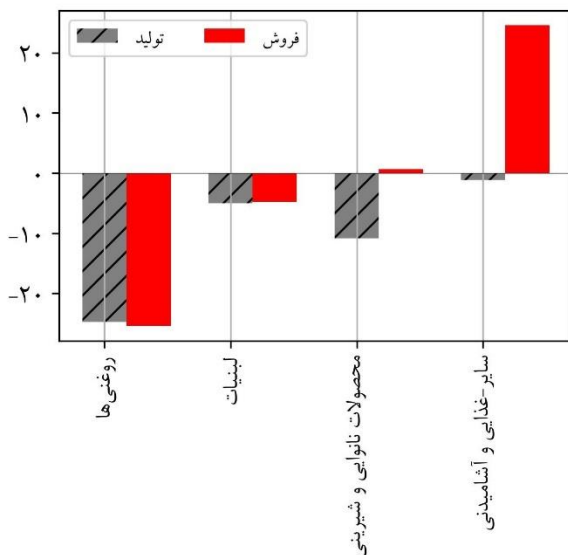

شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

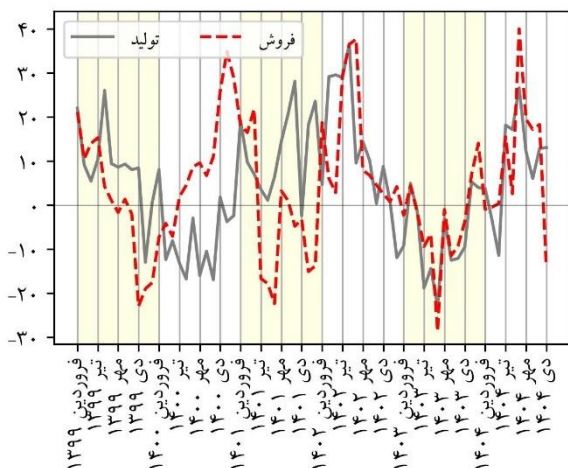
۵-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۳ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲/۲ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۴/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۸/۱ درصدی داشته است. طبق نمودار

۲۶ نسبت به ماه قبل شاخص فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته‌است، از طرفی نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها افزایش یافته و در مقابل کاهش شاخص تولید زیربخش «قرص و کپسول» منجر به کاهش شاخص فروش شده‌است.

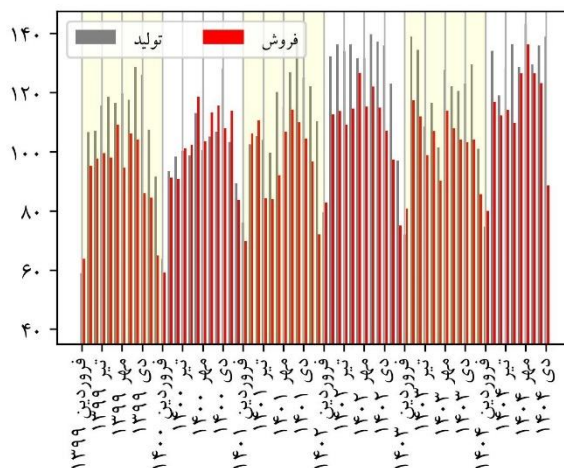
شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید

و فروش بخش دارو (درصد)

شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش

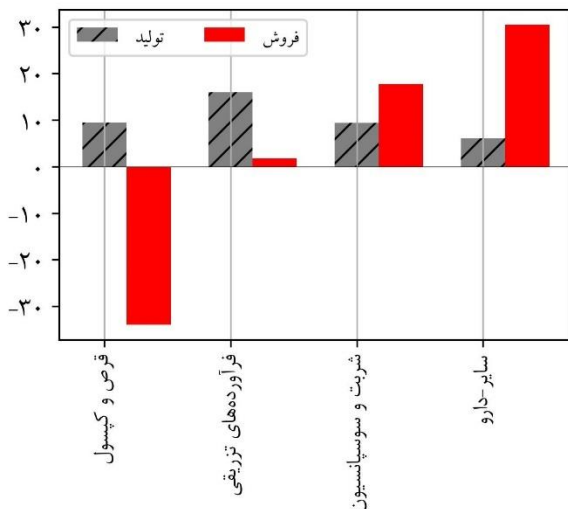
دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

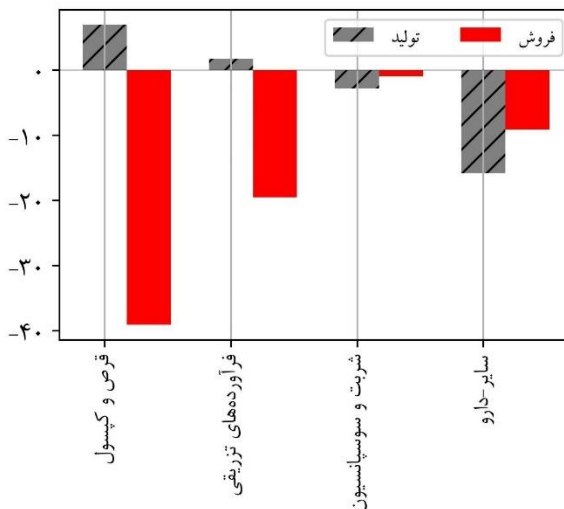
شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

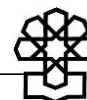

شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

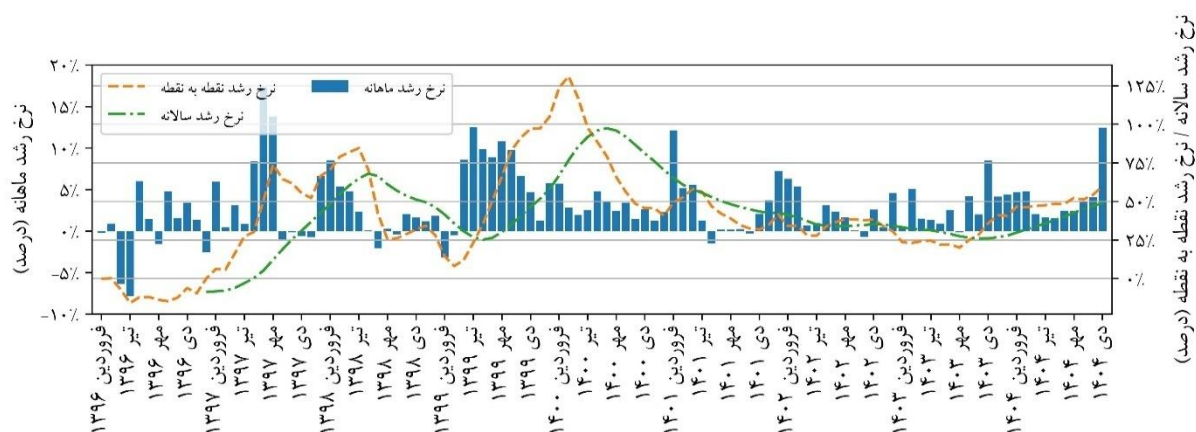
مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱۲/۴ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با افزایش ۵/۱ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۵۹/۹ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه قبل ۱/۶ واحد درصد افزایش داشته و میزان ۴۹/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

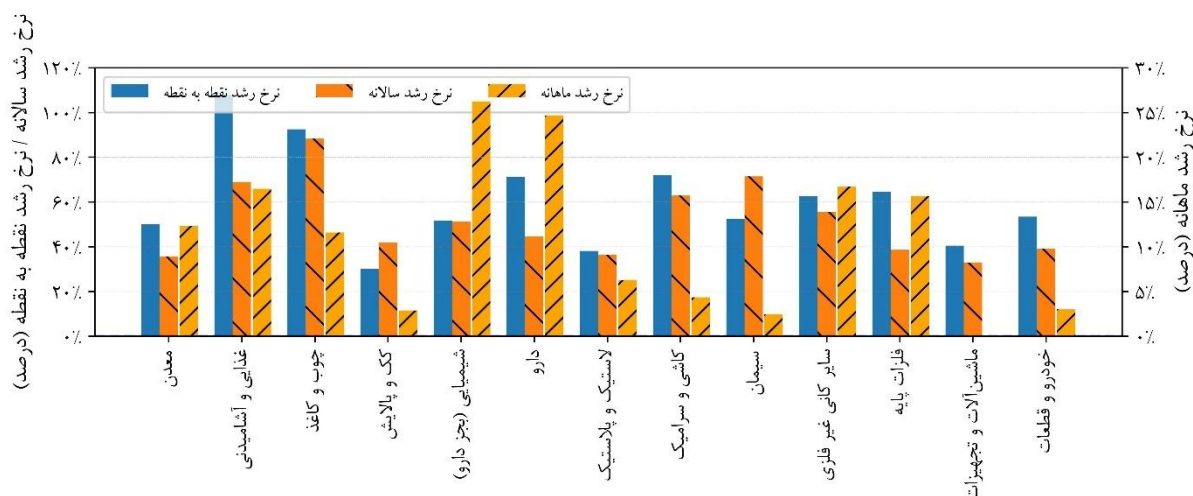
شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد در دی‌ماه سال ۱۴۰۴، رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی به‌جز دارو» و «دارو» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی» و «چوب و کاغذ» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - دی‌ماه سال ۱۴۰۴

مأخذ: همان.

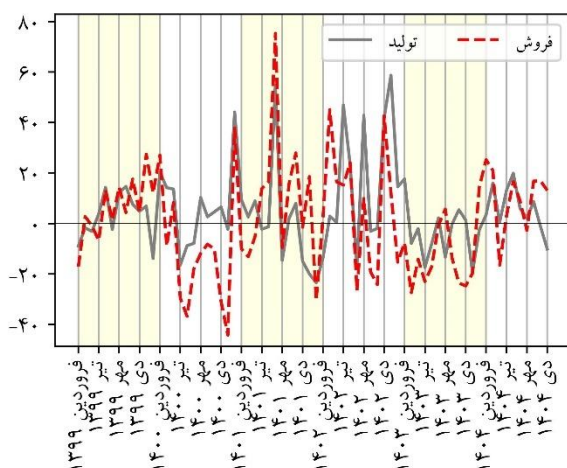
۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در ۱۲ ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در دی‌ماه سال ۱۴۰۴، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۰/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱/۵ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۳/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۳/۷ درصدی مواجه شده است. مطابق نمودار ۳۲، نسبت به ماه قبل افزایش شاخص فروش زیربخش «کنسانتره» منجر به افزایش شاخص فروش شده است. همچنین مطابق نمودار ۳۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید تمام زیربخش‌ها منجر به کاهش شاخص تولید و افزایش شاخص فروش زیربخش «گندله» و «کنسانتره» منجر به افزایش شاخص فروش شده است.

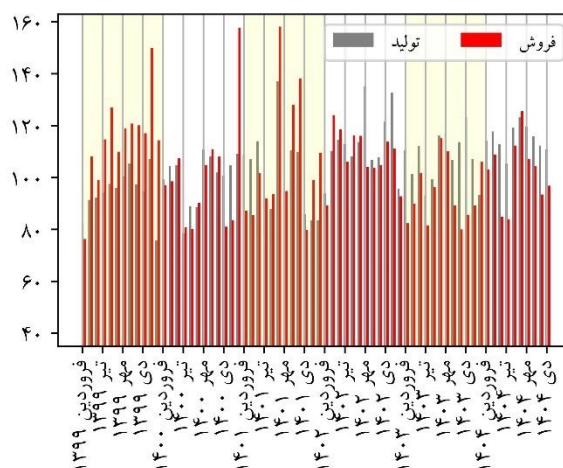
شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و

فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش

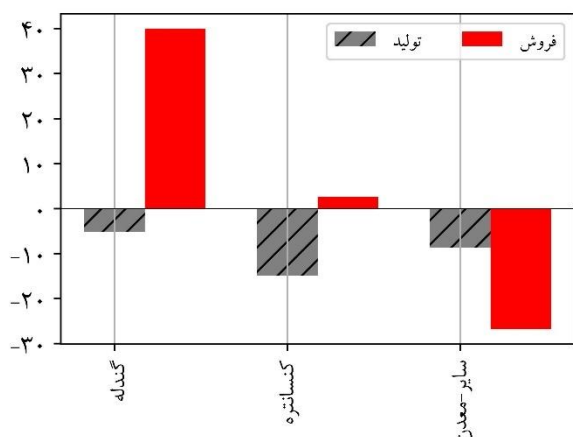
شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

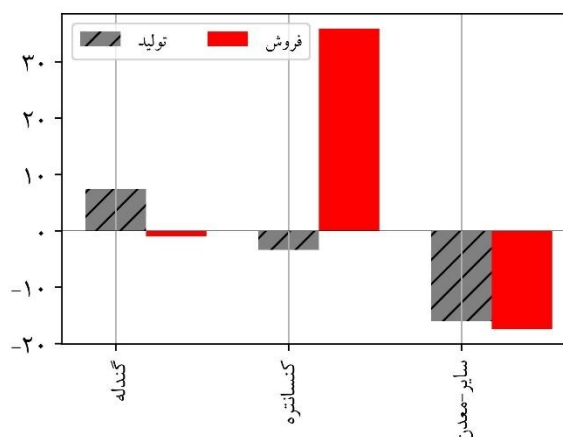
شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش

زیربخش‌های معدنی نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

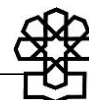

شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش

زیربخش‌های معدنی نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

۶. جمع‌بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت بخش صنعت و معدن مبتنی بر شرکت‌های بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۸۰ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ مورد بررسی قرار گرفته است.

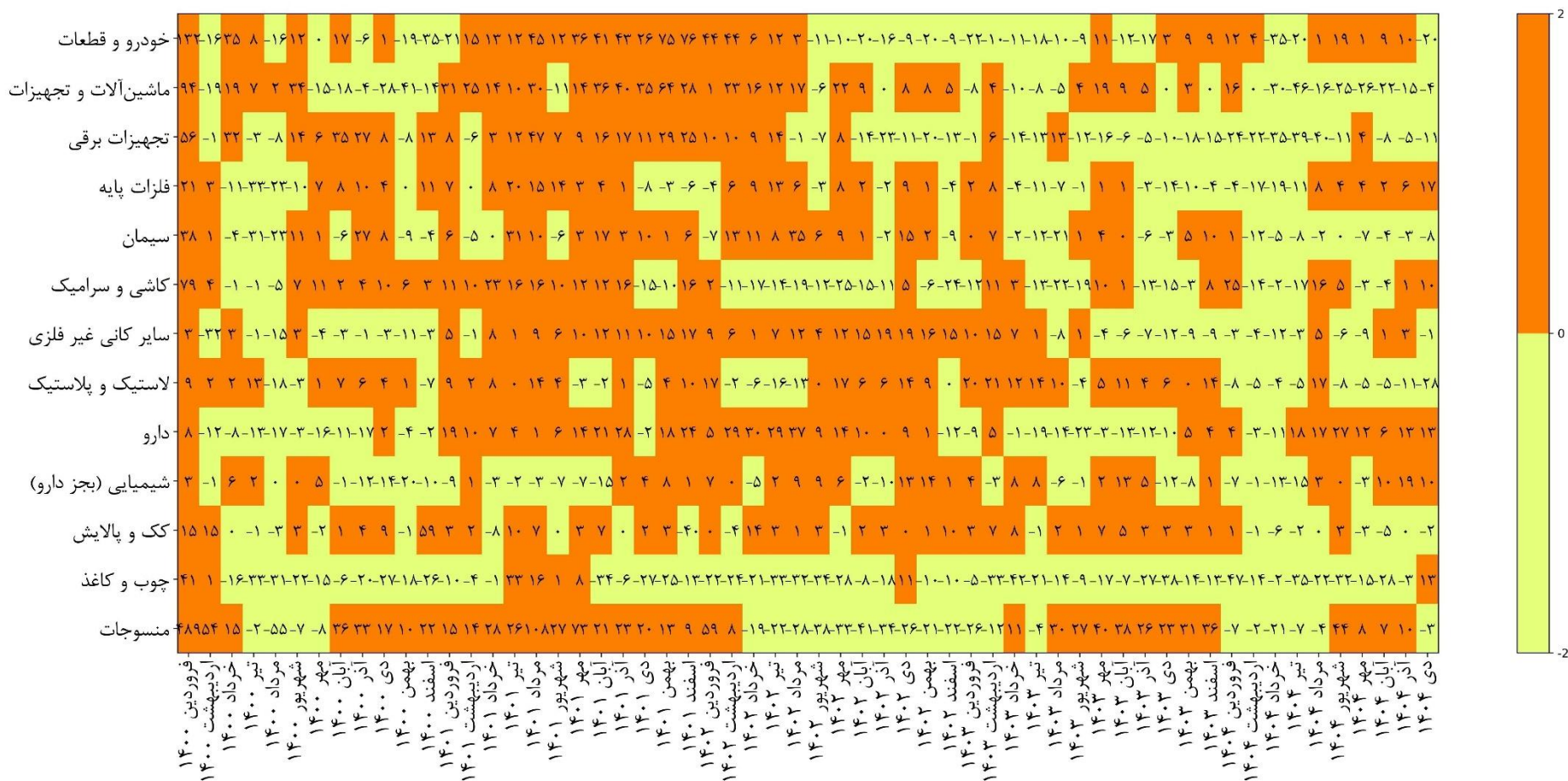
طی دی‌ماه سال ۱۴۰۴، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۶/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۵/۴ درصدی مواجه شده و همچنین شاخص فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۹/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۴/۲ درصدی مواجه شده است. گفتنی است؛ شاخص قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۵۹/۹ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۱۲/۴ درصد افزایش یافته است.

در دی‌ماه ۱۴۰۴، با توجه به اجرای سیاست حذف ارز ترجیحی از هفته میانی این ماه، صنعت غذایی و آشامیدنی و به‌ویژه زیربخش‌های «لبنیات» و «روغنی‌ها»، در هر دو شاخص تولید و فروش نسبت به ماه قبل رشد مثبت را نشان می‌دهند، در حالی که رشد نقطه‌به‌نقطه این شاخص‌ها همچنان منفی است. از آنجا که محصولات لبنی و روغنی عمدتاً متکی بر تقاضای بازار داخلی بوده و سهم محدودی در صادرات دارند، تحولات این زیربخش‌ها بیش از سایر گروه‌ها تحت تأثیر تغییرات قدرت خرید خانوارها قرار می‌گیرد. در این چارچوب، کاهش تقاضای مؤثر داخلی در پی افزایش سطح قیمت‌ها و تضعیف درآمد واقعی مصرف‌کنندگان، یکی از عوامل اصلی منفی شدن رشد نقطه‌به‌نقطه تولید و فروش در این زیربخش‌ها محسوب می‌شود. در عین حال، رشد مثبت ماهانه می‌تواند نشان‌دهنده شکل‌گیری سطحی جدید از تقاضای حداقلی و تعدیل تدریجی تولید و فروش بنگاه‌ها با شرایط جدید بازار و حرکت به سمت تعادلی پایین‌تر از سطح سال گذشته باشد.

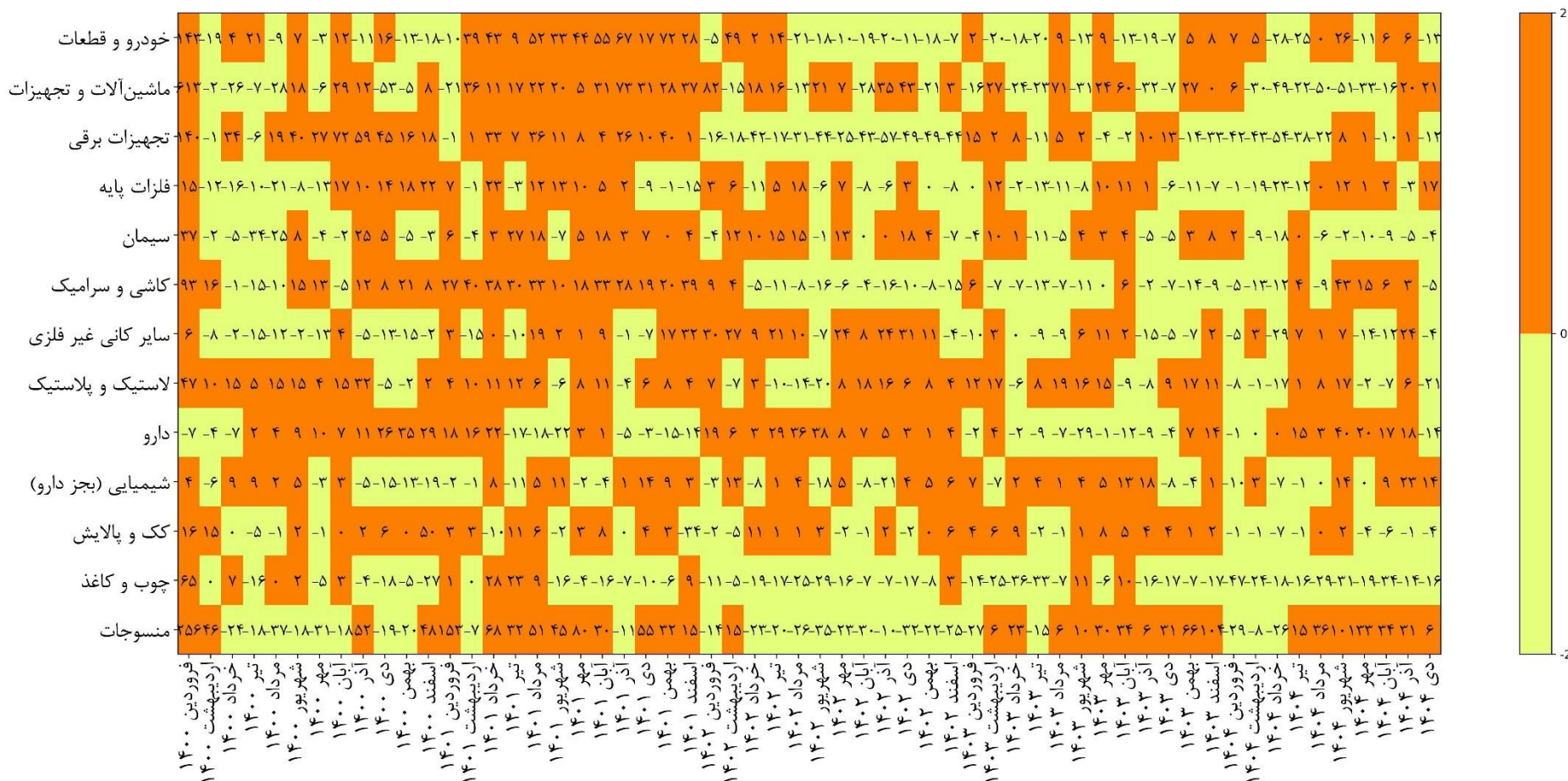
بررسی گزارش‌های دی‌ماه ۱۴۰۴ نشان می‌دهد صنایع فلزات پایه و شیمیایی به‌جز دارو، با وجود انتقال به تالار دوم در پی افزایش نرخ ارز، با رشد شاخص تولید مواجه بوده‌اند. عملکرد نسبتاً مطلوب این صنایع را می‌توان در چارچوب اتکای بالاتر به بازارهای صادراتی و تقویت انگیزه‌های صادراتی ناشی از افزایش نرخ ارز تبیین کرد. در این صنایع، افزایش نرخ ارز، علی‌رغم رشد هزینه‌های تولید، از طریق بهبود مزیت نسبی قیمتی در بازارهای خارجی و افزایش درآمد ریالی حاصل از صادرات، به عاملی محرک برای حفظ یا افزایش سطح تولید تبدیل شده است. از این رو، وابستگی کمتر به تقاضای داخلی و امکان انتقال شوک‌های قیمتی به بازارهای خارجی، موجب شده است که شاخص تولید این گروه‌ها در دی‌ماه روندی افزایشی را تجربه کند.

۷. پیوست

جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۴۰۰=۱۰۰)^۱

۱. در جدول فوق رنگ نارنجی نشان‌دهنده رشد مثبت و رنگ زرد نشان‌دهنده رشد منفی است (برای خوانایی جدول اعداد رند شده‌اند).

جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل (۱۴۰۰=۱۰۰))^۱

۱. رشته فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات در بورس تنها شامل شش شرکت بوده و به این دلیل نماینده تمام صنعت نیست و با توجه به نوسان شاخص تولید و فروش آن، تنها در جداول پیوست آورده شده است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در دی‌ماه سال ۱۴۰۴

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد ده‌ماهه نسبت به ده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد ده‌ماهه نسبت به ده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
۹.۵	۱۳.۱	۳.۷	۵.۳	-۱۰.۱	-۱.۵	معدن
-۱.۱	۹.۸	-۴.۲	-۲.۹	۶.۵	-۵.۴	صنعت
-۰.۹	۱۷.۴	۲.۳	-۹.۹	-۵.۱	-۲.۳	غذایی و آشامیدنی
۱۸.۳	۶.۴	-۱۷.۳	۲.۴	-۳.۵	۲.۵	منسوجات
-۲۵.۴	-۱۵.۷	-۱۷.۸	-۲۰.۵	۱۳.۰	۶.۳	چوب و کاغذ
-۲.۳	-۴.۲	۲.۲	-۱.۶	-۱.۵	۱.۶	کک و پالایش
۴.۲	۱۳.۷	-۸.۵	-۰.۴	۹.۹	-۹.۱	شیمیایی (به‌جز دارو)
۹.۵	-۱۴.۱	-۲۸.۱	۸.۹	۱۳.۰	۲.۲	دارو
-۲.۷	-۲۰.۷	-۲۳.۹	-۷.۰	-۲۷.۹	-۱۶.۴	لاستیک و پلاستیک
-۲.۷	-۳.۶	-۲۲.۳	-۳.۰	-۱.۴	-۱۲.۹	سایر کانی غیرفلزی
۲.۰	-۵.۰	-۱۴.۱	۰.۱	۹.۷	۱.۳	کاشی و سرامیک
-۶.۶	-۴.۱	-۴.۱	-۴.۹	-۸.۳	-۷.۵	سیمان
-۳.۳	۱۶.۶	۲.۶	-۱.۷	۱۶.۹	-۳.۸	فلزات پایه
۳.۹	۲۰.۲	۲.۵	-۵.۲	۱۸.۰	-۹.۹	محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات
-۲۱.۰	-۱۲.۱	-۴.۲	-۱۹.۴	-۱۱.۴	-۵.۹	تجهیزات برقی
-۲۱.۶	۲۱.۴	۱۴.۱	-۱۸.۳	-۳.۹	۸.۸	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۳.۸	-۱۲.۶	-۷.۴	-۳.۵	-۱۹.۶	-۱۲.۴	خودرو و قطعات

- [۱] "گزارش طرح شامخ مدیران خرید آبان ماه ۱۴۰۴،" اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
<https://otaghiranonline.ir/tag/11491/0>
- [۲] ناظمی، عالیه؛ آذربایجانی، علیرضا، "معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس،" مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.
- [۳] ناظمی، عالیه؛ آذربایجانی، علیرضا، "پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران، بخش صنعت و معدن در آذرماه ۱۴۰۴،" مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۲۱۲۵۸.
- [4] www.codal.ir

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛ در دی‌ماه سال ۱۴۰۴ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید و فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی به ترتیب افزایش ۶/۵ و ۹/۸ درصدی را تجربه کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir